

DOI 10.36074/logos-12.08.2022.06

ОСВІТА – ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

ORCID ID: 0000-0002-7104-6079

Лавриненко Лариса Миколаївна

канд. екон. наук, старший науковий співробітник
Інститут економіки та прогнозування НАН України

УКРАЇНА

Сьогодні якість і доступність освіти є ключовим фактором конкурентоспроможності країни та успішності її розвитку в умовах індустріальної революції, що розгортається у всьому світі. Людський капітал є основним чинником успішного розвитку [1]. Сучасний етап світового розвитку визначається процесами Четвертої промислової революції, що стрімко розвиваються, в якій все більше посилюється роль людського капіталу. Найважливішою складовою людського капіталу є освіта, її доступність та якість.

Визначивши поняття людського капіталу, лауреати Нобелівської премії Г.Беккер і Т.Шульц, ще наприкінці 50-х років минулого століття особливо виділили його освітню складову, яка надає сильний вплив на розвиток економіки. Ними була обґрунтована теза про те, що освіту можна розглядати як капітал, оскільки вона дозволяє отримати у майбутньому задоволення та підвищити доходи. При цьому Т.Шульц відносить до інвестицій у людський капітал не лише прямі витрати на освіту в середніх та вищих навчальних закладах, а й самоосвіту, підвищення досвіду на роботі, а також капіталовкладення у сферу освіти, науки та охорони здоров'я. Якщо «ядро» людського капіталу – знання і вміння, які створюють додану вартість для економіки і доходи для його власників, то роль освіти є ключовою. Саме у процесі навчання – формального і неформального – створюється людський капітал. Загальноновизнано, що накопичення людського капіталу є одним із головних «моторів» економічного зростання, ключовим фактором економічного і соціального добробуту сучасних суспільств.

Безперечно, у зв'язку з глобальними процесами розвитку нової науково-технологічної революції роль освіти ще більше зростає. Сьогоднішня відзначається тим, що переваги у конкурентній боротьбі вже не визначаються ані розмірами країни, ані багатими природними ресурсами, ані міццю фінансового капіталу. Тепер усе вирішує рівень освіти та обсяг накопичених суспільством знань [2]. Із категорії соціальних витрат держави освіта перетворилася на головний чинник економічного зростання, а інвестиції в освіту стали внеском у найкраще майбутнє країни. За даними Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) збільшення терміну навчання для мешканців певної країни лише на рік призводить до зростання її валового внутрішнього продукту (ВВП) на 3-6%. Підвищення видатків на освіту на 1% веде до збільшення ВВП країни на 0,35%.

Вигоди від інвестицій в людський капітал різноманітні. Вони можуть бути як грошовими, так і не грошовими, носити як споживчий, так й інвестиційний характер, доставатися як самим її носіям, так і всьому суспільству в цілому. Система освіти готує кадри вчених, що має величезне значення для появи нового покоління знань й інновацій. В сучасних умовах коли змінюється

структура зайнятості населення, зростає частка розумової праці у виробництві, зменшується потреба суспільства у малокваліфікованій праці, гостро постає питання пошуку додаткових джерел, внутрішніх резервів економічного зростання країни.

Нам випало жити у скрутний час, коли вирішується доля України. Невизначеність у країні впливає на сферу освіти, на наших випускників, яким дуже важко визначитись зі своїм майбутнім, планувати щось на перспективу [3]. Та слід пам'ятати, що освічена нація – це запорука розвитку та незалежності країни. Освіта дає шанс зробити крок в інший світ. На кожному етапі становлення особистості людина розуміє поняття освіченості по-різному [4]. Адже освічена людина – це, крім усього іншого, людина, яка досягла успіху в тій чи іншій області. Важливість освіти у наш час є дуже актуальним питанням. Саме гідна освіта відкриває перед індивідумом усі двері, дає можливість потрапити у «вищий світ», влаштуватися на першокласну роботу із гідною заробітною платою та домогтися загального визнання і поваги.

Ми, УКРАЇНЦІ, живемо у складний воєнний час. Час великих втрат, тривоги, та водночас, час змін, сподівань і надій. Бездоганне знання справи, відданість їй, висока освіченість і культура, прекрасні людські якості є безцінним надбанням, запорукою успіхів [5]. Слід пам'ятати, що освічена нація – це запорука розвитку та процвітання.

Список використаних джерел:

- [1] Лавриненко, Л., & Рудюк, Л. (2021). ОСВІТНІЙ КОМПЛЕКС ТА РИНОК ПРАЦІ: ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ. *ГРААЛЬ НАУКИ*, (2-3). 41-46. Вилучено з: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.02.04.2021.002>
- [2] Лавриненко, Л. (2021). ТЕНДЕНЦІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ. *Збірник наукових праць ЛОГОС*. Вилучено з: <https://doi.org/10.36074/logos-05.02.2021.v1.11>
- [3] Лавриненко, Л. (2022). ОСВІТА ЯК ГОЛОВНИЙ КРЕАТИВНИЙ ФАКТОР ВІДНОВЛЕННЯ. *Grail of Science*, (14-15), 50–52. Вилучено з: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.27.05.2022.004>
- [4] Лавриненко, Л. (2020). ВЗАЄМОДІЯ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ТА РИНКУ ПРАЦІ: ОСОБЛИВОСТІ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ. *Збірник наукових праць ЛОГОС*, 45-48. Вилучено з: <https://doi.org/10.36074/24.04.2020.v1.14>
- [5] Лавриненко, Л. (2022). ОСВІЧЕНІСТЬ – ЯК ЗБРОЯ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ В УКРАЇНІ. *Collection of Scientific Papers «ЛОГОС»*, (July 8, 2022; Paris, France), 27–28. Вилучено з: <https://doi.org/10.36074/logos-08.07.2022.004>